

*Városunk tűzvédelmének
története*

1581-től napjainkig

Tisztelt Olvasó

115 évvel ezelőtt alakult meg városunkban az első szervezett tűzoltóság. Erre a napra emlékezünk május hónapban Szent Flórián napja alkalmából. Ezt a szerény kis kiadványunkat is ez alkalommal bocsájtjuk útra, azzal a nem titkolt szándékkal, hogy városunk lakói megismerjék azoknak az embereknek a munkáját, akik fáradságot nem kimélve védtek és védik ma is embertársaik életét és anyagi javait a tűz pusztításától.

A kiadványban rövid áttekintést nyújtunk városunk tűzvédelmének történetéről, az önkéntes és hivatásos tűzoltóság tagjainak munkájáról.

Megköszönve mindazoknak, akik segítséget nyújtottak a kiadvány megjelentetéséhez, - névszerint is Mihály Ferenc levéltáros, Enzsel Imre múzeológus, Sántha Géza tűzoltó őrnagy - valamennyi érdeklődőnek ajánlom szives figyelmébe.

Mosonmagyaróvár, 1991. május

Tukovics János
tü. őrgy.
városi parancsnok

SZENT FLÓRIÁN

Árvizek és tűzvészek ellen védő szent.

Magas rangú katonatiszti családból származott, s maga is a császári hadsereg tisztje lett. A 3.sz. második felében szolgált, s mint sok más katona, ő is keresztény lett. A század utolsó évtizedei aránylag nyugodalmassok voltak az Egyház számára, így Flórián kitöltvén a szolgálat éveit, békességben vehetett búcsút a hadseregtől, s mint veterán Noricum tartományban, Mantemban (Krems mellett) telepedett le.

Diocletianus császár alatt, 303-ban ismét kitört az egyházüldözés. Amikor Flórián megtudta, hogy az Enns-parti Laureacumban (ma: Lorch) elfogtak negyven keresztényt, útra kelt, hogy amiben csak tud, segítségére legyen a foglyoknak. Mielőtt még beért volna a városba, önként feltárta keresztény voltát. Elfogták, és Aquilinus bíró elé vitték, aki megbotoztatta, és arra ítélte, hogy nyakában kővel vessék a folyóba.

Az ítéletet 304. május 4-én hajtották végre: az Enns hidjáról taszították le Flóriánt.

Holttestét egy Valéria nevű özvegy kiemelte a vízből, és eltemette. A sír fölé később templomot építettek, mely a bencések, majd a lateráni kanonokok gondozásába került. Körülötte épült ki a mai híres kegyhely, St. Flórian. (Linztől D-re).

Tisztelete főként Bajorországban, Ausztriában és Magyarországon terjedt el.

MOSON-MAGYARÓVÁR ÉS MOSON VÁRMEGYE TŰZVÉDELMEK ÉTTEKINTÉSE 1581-től A VÁROS ELSŐ TŰZOLTÓEGYESÜLETÉNEK MEGALAKULÁSÁIG.

Az elmúlt idők történetének feltárása, felkutatása nagy lendületet kapott a 19. század folyamán, különösen annak második felében. Tudós férfiak keresték-kutatták a múlt írásos és tárgyi emlékeit. Tanárebek-papok szorgosan tanulmányozták a hazai és külföldi levéltárak több évszázados anyagát, amatőr régészek kutató szemmel járták a hazai tájakat, különösen a folyók-patakok vidékét. Köztudott volt ugyanis, hogy ha egy csörgedező patakocska mellett is egy kis dombocskát találnak, ott nyugodtan elkezdhetik az ásást: biztosan emberi település nyomát fogják találni. Tapasztalatból már régóta tudott volt, hogy az ember előszeretettel választotta lakhelyül a vizek mentét.

Hiszen a víz élelmet, higiéniát, utat is jelentett, de öntés-területe nádat is adott, amellyel kunyhólyát fődhetette, sokszor fütötte is. És egy ilyen dombot felásva valóban megtalálták a lakókunyhók döngölt padlóját s padlóban, a kunyhón kívül is a tűzhely nyomait.

Igy találkozott az ember két - a létezéséhez szükséges - eleme már a legősibb időktől kezdve. Két szükséges elem, amelytől az ember élete függött, de ugyanakkor el-lensége is volt, amely számtalanszor kény-szerítette menekülésre, vagy okozott egy egész emberi élet munkáját tönkre tevő tra-gédiát. És az ember mégis ragaszkodott eh-hez a helyhez, mert megélhetése, léte ezt kívánta meg tőle.

Természetesen védekezni is igyekezett a két "barát" kártevősei ellen.

Ez a kis értekezés rövid áttekintését szeretné adni annak a tiszteletre méltó és megbecsülendő erőfeszítéseknek, amellyel e város és a régi Moson vármegye lakói és előljárói a nép letét biztonságosabbá és nyugodtabbá kívánták tenni.

... Moson vármegye területe 1989 km² volt, lakóinak száma 1910-ben egy km²-en 48 fő. Ez annyit jelent, hogy a Dunántúl legrit-kábban lakott területe volt. Ennek oka pe-dig a még akkor is - a 19. században vég-zett lecsapolási munkák után is - nagy ki-terjedésű Hany, továbbá, hogy az öntéses talaj csak a folyók mellékén volt művelhe-tő. Nem csodálható tehát, hogy a történel-mi Moson vármegye csaknem minden községe, települése vizközelen volt. Ez a körülmény kezdettől fogva rákényszerítette a földes-urakat és a jobbányaikat egyaránt, hogy biz-tonságukat víz és tűz ellen egyaránt védel-mezzék.

Az első és legfontosabb tevékenység ter-mészetesen a megelőzés volt. A víz áradása ellen azzal védekeztek, hogy házaikat domb-ra építették. A tűz ellen pedig?....

Nos ezt szeretném ebben a kis tanulmány-ban röviden - mondhatnám úgy is: felületesen - ismertetni.

Ahogy a korabeli jegyzőkönyvekben olvashatjuk: Magyaróvár királyi szabadalmas mező város tiszteletre méltó tanácsának tisztikarához – tehát a város előljáróságához – tartozott a tűzbiztos is. Ez a tisztség már megvolt 1581-ben (ekkortól van legrégebbi jegyzőkönyvünk) de biztosra vehető, hogy már az előző években is volt a városnak tűzbiztosa. Feladatuk az volt, hogy a házanként kiállított tűzörség ébrenlétét figyelemmel kísérik. Vitatható, hogy ennek az őrségnek hol volt a helye? Vajon a templomtoronyban?

A város területe: körülölelte a Lajta, városfal védte, olya csekély volt, hogy inkább földi, rendőri feladatokat láttak el. Elképzelhető azonban, hogy a templom tornyában is volt figyelő személy, mivel 1581-ben a városfalakon belül csak apróbaromfit, egy fejőstehenet és egy pár vonó jószágot volt szabad tartani, tehát a már akkor létező "majorok" megfigyelése magasabb megfigyelőpontot kívánt. Ez a megfigyelőőrség azonban kellőképpen csak békés viszonyok között biztosíthatta a város tűzbiztonságát.

Városunk és megyénk azonban mindenkor "országút" volt, ahol nemcsak békés kereskedelem, hanem hadak átvonulása is történt. A visszavonuló sereg – akár keresztény, akár török volt – az akkori haditechnika előírása szerint "felperzselte földet" hagyott maga mögött. És bizony erre 1529–1720 között jónéhányszor sor került: törökök, Bocskay hajdúi, Bethlen Gábor csapatai, Vak Bottyán, Károlyi Sándor hadai ezt a hadi technikát alkalmazták. (A Görgei Artur által vezetett hátvéd 1848. decemberében csak a szénakészletet és az uradalmi dézsmaraktárt gyújtotta föl!)

A fegyverrel szemben védtelen volt a lakosság, de a mezővárosoknak némi önkormányzatuk volt, hogy saját hatáskörükön belül próbálják megvédeni a lakosság vagyonát a védhető elemi károktól.

A "védhető" elemi kár a gyújtogatás felderítése és annak tettesének elfogása volt. Legtöbbször a pajtáknak keletkezett a tűz, és ennek magyarázataként az "önlóbanást" tüntették fel.

Az öngyulladás még ma is elfogadható magyarázat. Azonban a 18. század első felében olyan feltűnően sok volt a tüzeset, hogy Moson megye saját kebelén belül a gyújtó-
gatókkal szemben a legszigorúbb büntetés kiszabását határozta el. Ennek a szabályrendeletnek alapján ítélte a megyei törvényszék lefejezésre Gáspár Mária gátai lakost, aki a "jóindulatú kihallgatás" alkalmával beismerő vallomást tett.

Akár önkéntesek voltak ezek a bevalóságok, akár kényszerűek: tüzesetek évről-évre mindig előfordultak; tehát valamit tenni kellett azok megelőzésére.

Az elemi károk - villámcsapás-ellen védekezni természetesen nem lehetett. Keres-
ték tehát a belső gyulladás okait, és hamarosan rá is jöttek arra, hogy sok esetben a kémények helytelen építése, vagy elavultsága okozza a gyulladást. Ezért elsősorban arra született határozat, hogy a kémények, konyha kaminok állapotát évenként felül kell vizsgálni és a falusi előljáróságokat felelőssé tenni azok elvégzéséért.

Az ilyen felmérés természetesen nem csökkenthette lényegesen a tüzesetek számát. Fordulatot jelentett a tűzbiztonság helyzete II. József megjelenésével. Őt a magyar történelem "kalapos király"-ként emlegeti, mivel nem volt hajlandó a magyar királyi koronázással együttjáró alkotmányos eskü letételére, hogy rendeleteit, elképzeléseit ne korlátozhassa a magyar ország-gyűlésnek a koronázási esküben biztosított ellenállási joga.

Mindenre kiterjedő figyelmét nem kerülte el a tüzesetek gyakori száma sem, ezért igyekezett tűzvédelmi intézkedéseket is "birodalmi" szinten hozni. Ne kárhoztassuk azért, hogy a számára jelentéktelen Moson megye tűzvédelmi intézkedései elkerülték a figyelmét!

Mert Moson megye közgyűlése már 1770-ben (3371.sz) az egész megyére érvényes tűzvédelmi intézkedést hozott, amelynek rendelkezései több, mint egy évszázadon keresztül érvényesek voltak a terület tűzmelegzésében, illetve védelmében.

Moson vármegye közgyűlése az 1770. évben a vármegye helységeire kötelező hatállyal a következő intézkedéseket hozta:

A vármegye minden községében - ahol eddig nem volt ott is - éjjeli őrséget kell szervezni. Ezek kötelelessége az idegenek és ismeretlen személyek ellenőrzése. Ha személyi igazolvánnyal nem rendelkeznek, kötelesek őrizetbe venni és kora reggel a bíró elé vezetni.

Tűzeset alkalmával a bíró és előljáróság (esküdtek) jelenjenek meg a helyszínen, és az oltás befejeztével, vagy az épület elhamvadása után - komoly szavakkal hívják fel a figyelmet a tűz megelőzésének szükségességére, egyben szólítsák fel az egybegyűlteket a kárt-szenvedettek megsegítésére.

Minden porta előtt, ahol gyulékony anyagot tárolnak, megfelelő nagyságú edényben a tűz oltásához kellő mennyiségű vizet kell készenlétben tartani.

Tűz esetén a környéken található minden igavonó állatot a tűzoltás segítésére kell bocsájtani, hogy az oltáshoz szükséges víz biztosítva legyen. Tűz esetén nemcsak a kárt-szenvedettek de az aggódo szomszédok értéktárgyait is biztonságos helyre kell szállítani és mellé őrséget állítani. Ennek felügyelője az előljáróság egy tagja legyen, hogy a tulajdonosok ne félhesse- nek attól, hogy tulajdonukat felelőtlen személyek fosztogatják.

Az asszonyok általában maradjanak otthon, hogy szükség esetén - ha otthonukat is veszedelem fenyegetné - értékeiket menteni tudják. Amely asszonynak azonban kisdede nincs és a ház őrzését egy serdültebb gyermekére tudja bízni, siessen a tűzvész helyére, mert éjszaka idején világító eszköz tartásával is tudja segíteni a mentést.

A szomszédos községek siessenek a kárvallottak segítségére.

A szomszédos házak tetőzetét az oltással egyidőben vízzel bőven locsolják. A kártszenvedett épület tetőzetét nagy elővigyázatossággal bontsák, nehogy a szétröppenő szikrák újabb tüzet okozzanak.

Ha az épületet le kell bontani, a megyei hatóság kérje fel az illetékes földesurat, hogy a szükséges épületanyaggal segítse a károsultat háza felépítésében.

Sürgősen felül kell vizsgálni a kemencék és konyhák kéményeit. Azok évenkénti kotrásáról az előljáróság évenként gondoskodik.

A len és kender szárítása az otthoni kemencékben tilos.

Ahol szükséges, a község gondoskodik a lakott területen kívül építendő megfelelő szárító helyiség építéséről.

A pékségek kéményeit úgy kell építeni, hogy azok kellő tisztítás esetén veszélyt ne okozzanak a környező épületekre. Ezért azokat évenként többször kotorni kell és állapotukat mindenkor figyelemmel kell kísérni.

A csűrökben a dohányzás - mint eddig is volt - a jövőben is büntetés terhe alatt tilos.

A családfők kötelesek felügyelni a világító eszközök helyes kezelésére.

A fecskendők és más oltóeszközök használatához szükséges vizet elsősorban a ház kútjából kell meríteni.

Figyelembe kell azonban venni, hogy az állatok itatásához szükséges mennyiség megmaradjon. A községekben levő tócsákat ezért betemetni nem szabad.

A kárt szenvedetteket az illetékes mesteremberek (ács, kőműves, kovács, asztalos) kötelesek a szükséges munkákkal soron kívül ellátni.

A községi előljáróság sürgesse és ellenőrizze a kémények rendszeres tisztítását.

Arra kell törekedni, hogy a házak fedése égetett cseréppel történjék.

A községen belüli tűzgyújtás (pörkölés) csak az eddig érvényben lévő szabályok betartásával történhet.

Parazsas hamut sem eladni (szappanfőzőknek) sem a helyszinről elszállítani nem szabad.

A helységben tartózkodó katonaság a jövőben is a lakosság segítségére lesz minden szükségben.

A tűzvész elmúltával hátramaradt hamut és egyéb hulladékot a lakott területtől távolabb kijelölt helyre kell szállítani.

Ezeknek az előírásoknak megfelelően történtek a tűzmegeelőzési és tűzvédelmi intézkedések a következő évtizedekben is.

Ezek az intézkedések a nemesi vármegye közgyűlésének intézkedései voltak, amelyek elsősorban a vármegye területének nagyrészt magának valló nagybirtokosok (Kamara, Eszterházy, Zichy családok) érdekeit védtek.

Magyaróvár önkormányzatilag 1720-ig igyekezett a kamarai (főhercegi) uradalommal szemben önállóságát fenntartani. Ez abban mutatkozott meg, hogy nagyrészt elfogadva a nemesi vármegye intézkedéseit,

azokat saját polgári tanácsának rendeleteivel a saját viszonyaihoz igazította.

Igy például elrendelte, hogy idegenek még a polgárok házaiban sem tartózkodhatnak bejelentés nélkül egy napon túl; a város őrsége (rendőrség) minden gyanus, vagy útlevelel nem rendelkező személyt köteles őrizetbe venni és a városbíró elé vezetni.

A városi előjáróság jutalom kitűzésével is serkentette a város lakóit a tűzoltásban való részvételre: aki elsőként érkezett a tűzeset színhelyére 2 frt. jutalomban részesült, a másodiké 1.5 frt. volt, míg a harmadiknak érkező 1 frt-ot kapott. Szeretném itt megemlíteni az 1802. december 15-i tűzesetet. Ekkor két ház égett le. A tűzoltásnál kitüntették magukat a mosoni és levéli tűzoltók. A mosoniaknak, akik a tűzoltáshoz szükséges minden kelléket magukkal hoztak, Magyaróvár tanácsa jegyzőkönyvben is köszönetet mondott és némi jutalomként 5 frt-ot utalt ki az oltásban résztvevőknek.

De hát a gyors segítséget nyújtó mosoniak vajon milyen tűzoltószerszámokat hozhattak magukkal? Általában milyen eszközök álltak rendelkezésre tűzoltásnál?

Erről egy 1776-ban készült megyei összeírásból alkothatunk magunknak képet. Mellőzve a részletes felsorolást, és csak a környékünk községeit véve tekintetbe, 1776-ban volt

mászólétra	40 db
csáklya	74 "
bőrtömlő-vödör	58 "
hosszúnyelű kapa	7 "
sajtár	40 "
lámpa	36 "

Lajtkocsi volt Kálnokon 1,
Halászában 2, Mosonban 2,
Magyaróváron 4, Levélen 1,
Hegyeshalomban 2 db.

A fentiekhez még annyi megjegyzést szeretnék fűzni, hogy azokban a helyiségekben, ahol a tűz oltásánál bőrvedreket használtak, oltás esetén a szíjjártóknak jelen kellett lenniök, hogy az adódó hibákat azonnal kija-

A felsorolt tűzoltószereken kívül Magyaróvár 1798-ban fecskendővel is rendelkezett. Ennek valamint a lajtkocsiknak és a többi felszerelés elhelyezésére a Tanács megvásárolta a Kameniczky és Guttmann féle házak közötti üres telket és arra megfelelő épületet emelt. Ennek pontos helyét ma már nem tudjuk, de - véleményem szerint - a Lajta közelében kellett lennie, hogy a lajtkocsik vízzel való feltöltéséről könnyen és gyorsan tudjanak gondoskodni.

Pár sorban szükségét érzem a Majorok tűzvédelmét is megemlíteni. Szóba került, hogy már évszázadokkal ezelőtt korlátozott volt a város belső területén a korlátlan jószág-tartás. Ezért az istállókat, disznóólakat, juhodályokat és természetesen a takarmányt, alomszalmát a Majorokban találhattuk meg. Mivel itt fokozottabb óvatosságra volt szükség, a városi tanács külön rendeletben szigorúan előírta, hogy itt a porták elé megfelelő nagyságú edényben mindenkor oltóvizet kell tartani.

Ezt ellenőrzik és a hanyagságot súlyosan büntetik. Ezen kívül éjjeli időben nyílt helyen tilos volt a dohányzás. Akit rajtakaptak, azt 2 frt. pénzbírsággal, vagy 12 botütéssel büntették.

Az eddig elmondottakból talán érzékeljük, hogy a felkészültség meg volt a megelőzésre és a baj elhárítására egyaránt, de hiányzott az összefogó keret. Megyei viszonylatban szervezett testület talán az 1818-ban alapított Mezőgazdasági Tanintézetben volt; tudomásunk van ugyanis arról, hogy az 1820-as években egy halászi tűz alkalmával az intézet növendékei Wittmann Antal vezetésével siettek a tűzoltáshoz, magukkal vive a felszerelésüket is. Ugyancsak ez az intézmény próbálkozott az 1860-as évek elején **tűzoltó egyesület** alapításával, de az illetékes kormány szerv ezt a kérést azal utasította el, hogy megfelelő mintaalapszabály híján a benyújtott tervezetet nem áll módjában jóváhagyni.

Mindenesetre a tűzoltóegyletek alapítása iránti igény egyre erőteljesebben jelentkezett. A m. kir. belügyminiszter 1870. okt. 20-án 7345. sz. alatti figyelmeztetést küld a törvényhatóságokhoz, hogy minden helységben a helyi viszonyoknak megfelelő tűzország szerveztessék, s ott, ahol az kivihető, tűzoltó egyesületek létesíttessenek.

Azon városokban, melyekben, mint például: Sopron, Pozsony és Buda-Pesten már léteznek jól szervezett és begyakorolt tűzoltó egyesületek, a közönség már eddig is tapasztalhatta ezen egyesületeknek tűzvész-esetek alkalmával, közelismerésre méltó, önfeláldozással s emberbaráti buzgalommal teljesített sikerdús működését. Ezért tanulmányozásra ajánlja a **TŰZOLTÓK KÖNYVÉT**, amelyet Rösch Frigyes soproni tanár szerkesztett.

A MAGYARÓVÁRI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ TESTÜLET TÖRTÉNETE

A város 1863. február 7-én tartott közgyűlésen hozott tűzrendészeti szabályrendeletében rámutat arra, hogy a nap-nap után eloadódó tüzesetek miatt az állandó önkéntes tűzoltótestület megszervezése kívánatos volna. Addig, amíg az megalakulhat, a céhek látják el továbbra is a tűzoltószolgálatot és pedig:

- 1./ Kéményseprők, építőiparosok legényeikkel, szerszámokkal tartoznak a tűznél
- 2./ kovács és lakatos mesterek legényeikkel a fecskendőt tartoztak helyszínre vinni és működésben tartani,
- 3./ csizmadiák, cipészek és mészárosok kötelessége a városi alsó-kapunál lévő létrákat, csáklyákat, hágsókat, vedreket a helyszínre vinni és rendelkezésre bocsájtani.

4./ a szabókra, borbélyokra, fazekasokra, kötélgyártókra hárult a rendfenntartási és mentési szolgálat.

Bármennyire óhajtotta a város közönsége a gazdasági akadémia ifjusággal karöltve a tűzoltó egyletet megalakítani, az akkori kormány az államra nézve veszedelmesnek tartotta a tűzoltó egyletnek, mint fegyelmezett testületnek megalakítását.

Attól félt ugyanis, hogy a tűzoltócsáklyából egy szép napon szuronyos honvédpuska, a fecskendőből ágyu lesz.

Ebben az időben pedig a város közönségének hangulata semmiképpen sem volt kedvezőtlen az abszolutisztikus kormányzattal szemben. Minden igyekezet ellenére a tűzoltóság megalakulása késedelmet szenvedett.

1876-ban Pozsony, Sopron példájára a gyakori tüzeset következtében előállott közhangulat végre is megteremtette a testületet. A Fő utcán 1876. áprilisában kitört tűznél tapasztalták, hogy a régi rendszerű tűzoltás a céh-kötelékek eltüntével nem felel meg a kor igényeinek.

Általános lelkesedéssel alakították meg a tűzoltó eszméért lelkesedő polgárok a testületet. Parancsnok Lovag Hajman Frigyes főhercegi jószágigazgató lett. A város színe-jávé jött a tűzoltó eszmét szolgálni.

A megalakulásnál jelen voltak Götz Ferenc városbíró ur és Rohlwild Károly ur.

1878-ban a testület tagjainak egy része részt vett a boszniai hadjáratban. Itthon maradt tűzoltók a bevonultak családtagjait segíté-lyezték, 500 Ft-ot gyűjtöttek a hadbavonul-tak részére. A harctérről visszatérő parancs-nokot és bajtársakat diadal-kapuvál és nagy ünnepek keretében fogadták.

A város a megalakult testületnek a Deák té-ren a jelenlegi akadémiai ház helyén álló városi épületet engedte át szertárul. A meg-alakulás és testület kiképzése Lovag Hajman parancsnok érdeme, akinek emléke sokáig meg-maradt a testületben.

1885-ben eltávozott Óvárról. Az ő agilitá-sának volt köszönhető, hogy a helyi tűzjelző telefonhálózat már abban az időben ki volt építve.

1887-ben a testület sürgetésére megszervez-ték a Moson-vármegyei tűzoltó szövetséget, mely megalakulása után az országos szerve-zetbe bekapcsolódott.

1889-ben Dr. Miesel Lajos parancsnoksága a-latt beszerezték a második kézi fecskendőt. Az 1880-1899 évek közötti időben a testület főképpen vidéki tűzesetekhez vonult ki Lovag Hajman, Dr. Miesel és Óshegyi parancsnokok vezetése alatt Halásziába, Mosonba, Szolnokra, Rajkára, Hegyeshalomba.

Tűzőrségi napló szerint helyben tűzeset na-gyon kevés fordult elő. A 70-es, 80-as évek-ben a város társadalmi mozgalmának középpont-jában az Önkéntes Tűzoltó Testület állott. A feljegyzések szerint a város társadalmá-nak java az akadémiai ifjuság tekintélyes része aktív tagja, lelkes támogatója volt a testületnek. Akadémiai hallgatókból alakí-tott tűzoltó szakasz integráns része volt a testületnek.

1893-98 közötti időben Dr. Prindl Károly ügyvéd volt a testület parancsnoka. Ezen időben nagyobb tűzeset nem fordult elő.

Ellenben egy másik nagy ellenség látogatta meg Óvárt és környékét: az árvíz.

A Nagy-Duna, Lajta árvizek kisebb-nagyobb mértékben ismétlődtek, ugyyszólván évenként. A tűzoltóság akkor szerelte fel magát árvízi mentési szolgálatra. Különösen az 1897-i és 1899-i árvizek voltak szokatlanul nagyok és pusztítóak, midőn a város külső része teljesen víz alatt állt. A tűzoltótestület derekasan kivette részét a mentési munkákban. Vizi felszerelés 2 vaspontonból, 4 csónakból, a hozzá tartozó mentő eszközökből állott. 1898-1900 között Gladits Károly a testületnek egyik legagilisabb tagja volt a parancsnok, kit a halál rövidesen elszólított az élők sorából.

A 90-es évek második felében a testület működése addigi agilitását elvesztette. Az egykoru feljegyzések a városi közönség érdeklődésének hiányára, a testülettől való feltűnő tartozkodására utalnak.

Ebben az időben a tűzesetek ugy helyben, mint vidéken elég gyakoriak voltak. A nagy tűzeseteknél Mosonban, Szolnokon, Halásziiban bebizonyult, hogy a kézi fecskendők nem bir-

A tűzoltó testület akciót indított egy gőzfecskendő beszerzésére, amelyet 1900-ban be is szereztek. A fecskendő beszerzésében megelőzte a Győri Városi Tűzoltóságot. A gőzfecskendő beszerzése Mentzel Endre parancsnok és Horváth József alparancsnok érdeme.

1901-ben nagy ünnepek keretében üli a testület 25 éves fennállásának évfordulóját. 1904-ben felszerelését kiegészíti a testület, és egy 18 m-es Magirus létrát szerez be.

1900-1910 között évről-vre nagy tűzesetek fordulnak elő, de jóformán mind a környéken. Legmozgalmasabb az 1905-ös és 1907-es év volt. 1905-ben 20 nagy vidéki tűzhöz vonult ki a testület. Mosoni Kühne gyár égésénél a gőzfecskendő kiváló szolgálatot teljesített, s a testület működési oly sikeres volt, hogy a Kühne gyár vezetősége egy nagyon meglehetősen nagy összegű pénzüsszeget juttatott a testületnek.

1906. július 8-án ünnepelte 30. évfordulóját a testület.

Leitzel Endre parancsnok, továbbá Horváth József parancsnok működése alatt a testület kiváló eredményeket mutatott fel, s a Hana-sek Károly parancsnoksága alatt is említés-é méltó teljesítményekre tekint vissza a testület.

Az Országos Tűzoltó Szövetség a testület kezdeményezésére és támogatásával 1908-ban előképpen a gazdasági akadémia tűzoltó szakasza részére, továbbá a környékbeli testületek részére tanfolyamot rendezett.

Magyarországon az évben új szertárt kapott a testület, melyet az Országos Tűzoltó Szövetség részéről Marinovich Imre és Blasnek Hugó megtekintettek és azt mintaszerűnek találták. 1911-ben Wallisch Lénárd veszi át a parancsnokságot, kinek elődje Resch Mihály volt, azelőtt rövid ideig.

Wallisch Lénárd lelkesedést öntött a testületbe, hol megelőzőleg az érdeklődés és lelkesedés nagymértékű csökkenést mutatott.

Az önkéntesség érdeklődésének csökkenésével a kö-

A feladatot Wallisch Lénárd megoldotta, mert lelkes csapatot szervezett. A háboru előtti időben nagyobb tűzesetek fordultak elő, különösen vidéken, ahol a testület közmegelegedésre kiváló feljesítményt ért el.

A világháboru a testületet nagyon megtizedelte, ugyszólván az egész testület be volt vonulva. A bevonultak közül hősi halált haláltak: Mansch Mátyás, Rowild János, Szabó Béla, Balufusz István, Hummer János, Loben Gábor, Lőrincz Lajos, Hutter Gyula, Hécz István. A testület vesztesége halottakban 20 % volt. Ez a 20 %-os veszteség is mutatja, hogy a tűzoltók amilyen lelkesedéssel, habozás nélkül siettek itthon polgártársaik vagyonának mentésére, épp olyan önfeláldozással védték az ország határait. A háboru alatt itthon maradt tűzoltókat súlyos probléma elé állította a gyakori tűzeset, de a feladatukat mindenkor sikeresen oldották meg.

A háboru utáni nehéz időkben Horváth József parancsnok agilitása újra megfelelő nivóra emelte a testületet.

A testület tagjaival együtt a Szigetközi községekben szervezte a tűzoltóságokat időt, fáradságot nem kimélve.

Akciót indított egy járási autómobil-fecskendő beszerzésére, melynek megvalósulását még életben megérte.

Érdemei elismeréséül 1923-ban tűzrendészeti felügyelővé neveztetett ki és vármegyei tűzoltó szövetség disztagjának választották meg.

Horváth József parancsnok által megkezdett munkát Dr. Pirovich Béla parancsnok folytatta, ki a felszerelés jó karba hozásánál fejtett ki buzgalmat és mozgalmat indított a testületi zászló beszerzésére.

A felszerelések teljes rendbehozása csak az elmúlt évek folyamán volt lehetséges.

A ruházatot teljesen újjal pótolták, a gépeket ismét jó karba hozták, a múlt év folyamán az autómobil fecskendő beszerzésével

a felszerelés olyan állapota került, hogy a tűz sikeres leküzdésére az anyagi eszköz-

megvan. A rendelkezésre álló hézagos adatok

A testület tűzhöz vonult	428 esetben.
Ebből helyi tűz volt	97
vidéki tűz	331

Árvédelemhez kivonult 1897-1899-es években több esetben és 1899-ben öttevénben nyújtott az árviznél segítséget.

Emberéletet mentettek több ízben.

A következő évtizedekben is jelentős erőfeszítéseket tett a város a tűzvédelem fejlesztése érdekében. Ugyanakkor gondok jelentkeztek az utánpótlás biztosításában. Érzékelhető volt az is, hogy a folyamatosan jelentkező egyre nagyobb feladatokat csak az önkéntes testület nem tudja maradéktalanul ellátni. Ezért városunkban 1930-ban hivatásos tűzoltóság szerveződött.

A városi hivatásos tűzoltók közül említést érdemel Wallisch Lénárd, Mádl Henrik, Obinger Alajos, Rohlwild Adolf és Petz József, akik hosszú időn keresztül álltak helyt a tűzoltó munkában.

Az önkéntes tűzoltótestület és a városi hivatásos tűzoltóság, csak úgy tudott eleget

tenni feladatának, hogy ha ehhez a szükséges technika is rendelkezésre áll.

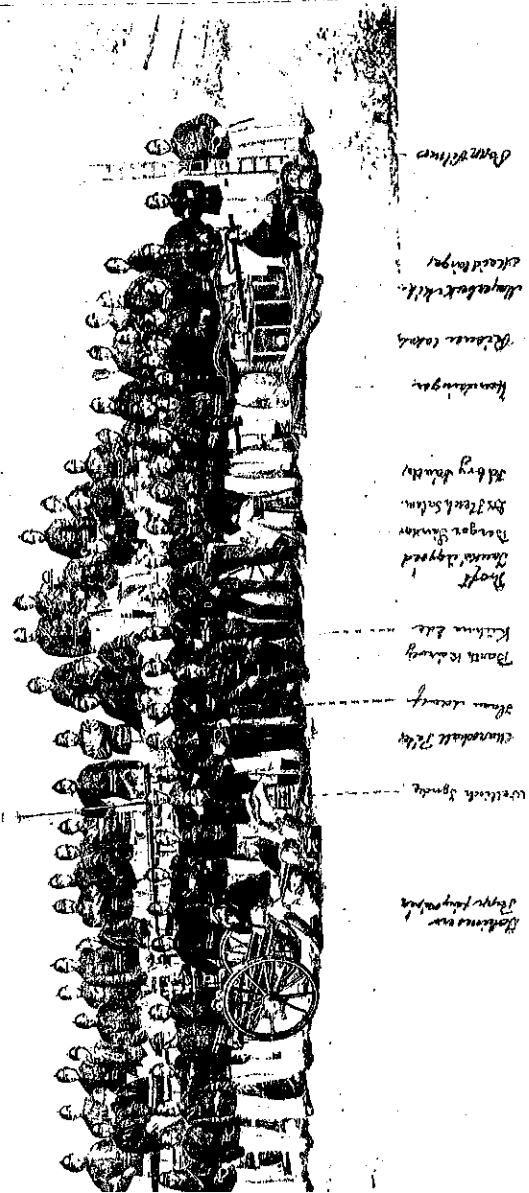
A két világháború közötti időszakban a város vezetése, állampolgárai igyekeztek biztosítani ezeket a feltételeket.

A II. Világháború időszaka alatt, a háborús tűzvédelmi feladatokat az erre a célra szervezett légoltalmi tűzoltóság és városi tűzoltóság látta el.

Fotómelléletek

1.sz. kép	Az 1876-ban alakult mosoni önkéntes tűzoltóegyesület első éveiben.
2.sz. kép	Mosoni önkéntes tűzoltóegyesület versenycsapata
3-4.sz.kép	A Magyaróvári önkéntes tűzoltóegyesület gyakorlatot tart az új szertár előtt 1908-ban. Jelenleg a Honvéd utca.
5.sz. kép	Az új autómobil fecskendő bemutatása az 1920-as évek közepén.
6.sz. kép	Gyakorlat az újonnan beszerzett gőzfecskendővel 1900-ban.

Ar 1876 sōben alakutt miosoni övrik. Lijpöledestiliet elio evieken.

Stenroos van
Stenroos van

Weslich Spinde

Mundell Pöör

Olson Leonty

Tamm Leonty

Katana Ede

Shoff

Stamm' Leonty

Stamm' Leonty

Stamm' Leonty

Stamm' Leonty

Stamm' Leonty

Stamm' Leonty

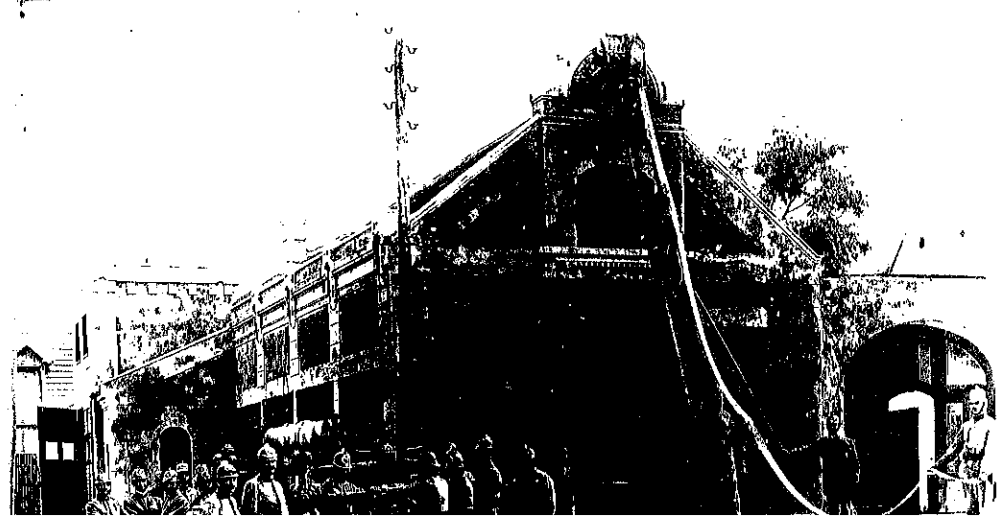
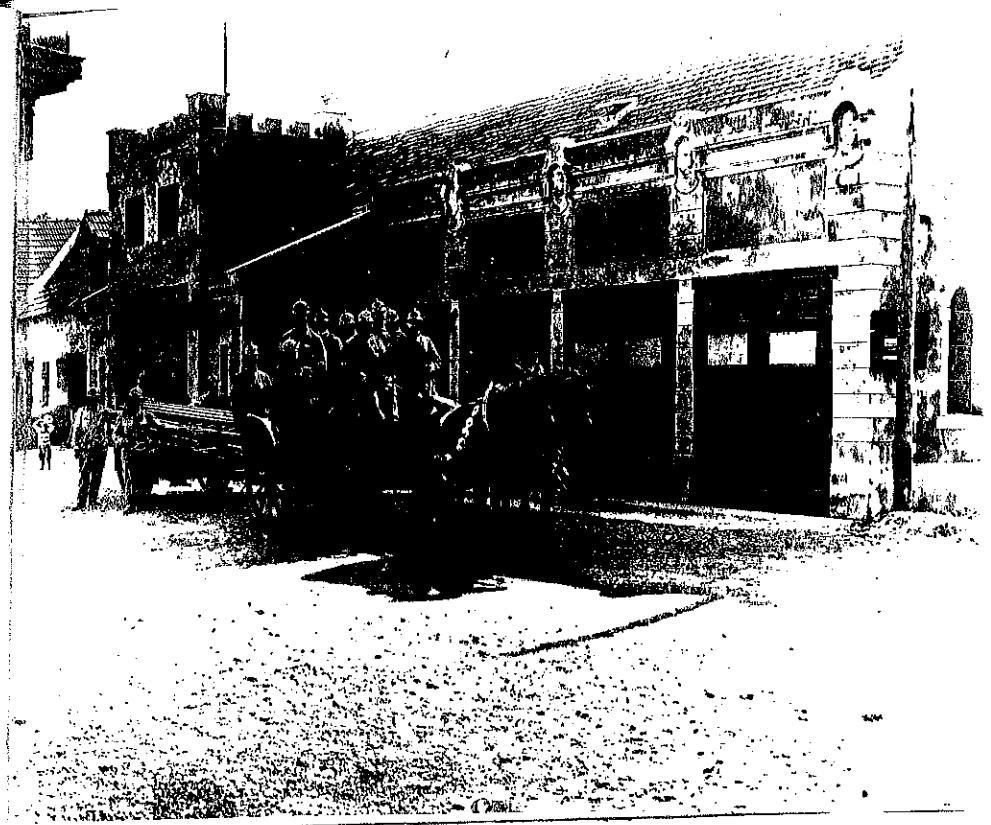
Stamm' Leonty

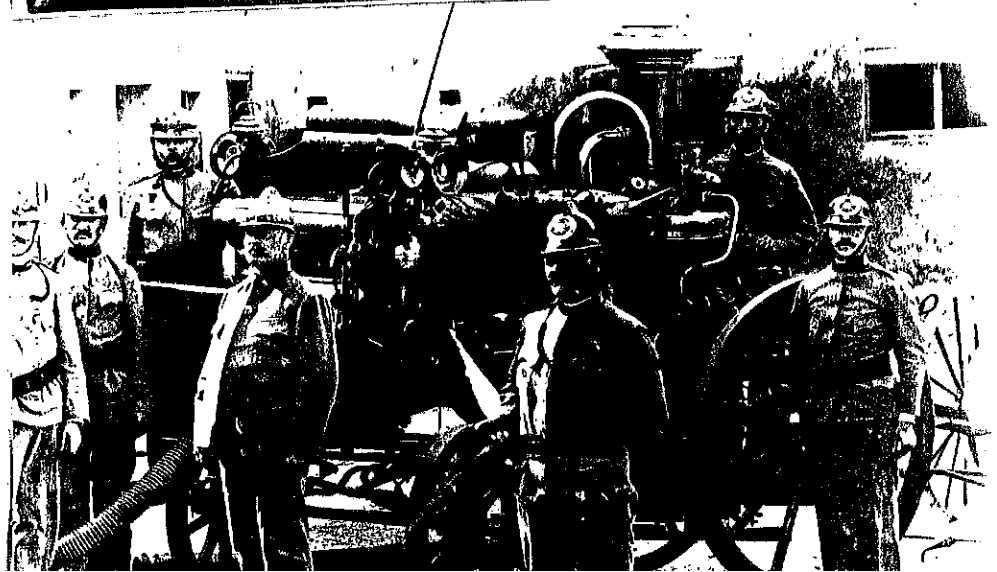
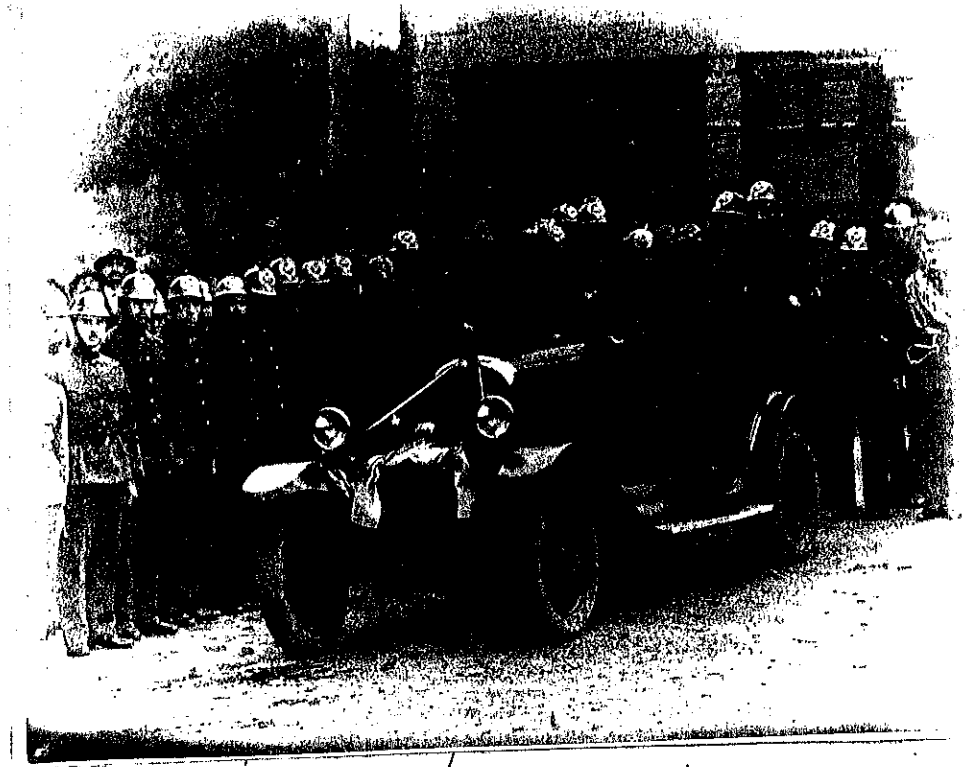
Stamm' Leonty

Stamm' Leonty

Stamm' Leonty

A MOSONMAGYARÓVÁRI TŰZOLTÓSÁG KRÓNIKÁJA AZ ÁLLAMOSÍTÁSTÓL NAPJAINKIG

Az 5090/1948. számú Kormányrendelet az önkormányzati tűzoltóságokat és a vállalati tűzoltóságok egy részét államosította. Ezzel a tűzoltóság egységes szervezete az Országos Tűzoltóparancsnokság vezetése alatt tűzoltóosztály - alosztály és őrsparancsnokságokra tagozódott.

A Mosonmagyaróvári állami tűzoltóság 1948. július 1-én alakult meg. Személyi állománya a korábbi városi hivatásos tűzoltóság tagjából és újonnan felvett személyekből szerveződött.

Az elsők között voltak Petz József, Bauer Rezső, Vörös Lajos, Menyhárt Miklós, Orosz Sándor, Rozs Ferenc, Bertalan Dezső és Meszlényi Pál.

A Mosonmagyaróvári állami tűzoltóság első parancsnoka Tóth István szds. volt, akit a Magyar Belügyminiszter 458.263/1948. számon bizott meg a parancsnoki teendők ellátásával.

A személyi állomány és a technika elhelyezésére az "Arany Ökör" Vendéglő mögötti baraképület állt rendelkezésre, a volt Kapu Lajos téren. Az épületet a tűzoltók saját munkájukkal állították helyre, tették használhatóvá.

Az épület állt egy szertárból, egy telefonszobából és egy irodából, a tanterem, háló és az ebédlő egy helyiség volt.

A felszerelések az államosítást követően szintén hiányosak voltak. 2 db kismotorfecskendővel, 1 kézi működtetési kocsifecskendővel és 2 db kézi mozgatású targoncával kellett biztosítani a tűzoltási teendőket.

1948 őszén a II. Világháborúból városunkban visszamaradt üzemképtelen GMC típusú nyitott tehergépkocsit házilag saját erőből üzemképessé tették a tűzoltók.

A felújításban jelentős érdemeket szerzett Tóth István parancsnok, Menyhárt Miklós, Vöröslajos, Rozs Ferenc és Orosz Sándor tűzoltók. Az üzemképes járműre kerültek fel a tűzoltáshoz szükséges motorikus és egyéb felszerelések. A személyi állomány is ezen a nyitott tehergépkocsin vonult a tűz helyszínére.

A tűzoltóság 1971. december 31-ig centrális irányítású egységes szervezetként működött. 1972. január 1-vel területi szerveit tanácsosi irányítás alá helyezték. Így a Mosonmagyaróvári Tűzoltóparancsnokság is tulajdonképpen kettős irányítással látta el feladatát.

A 2028/1974. számú Minisztertanácsi rendelet alapján lehetőség nyílt arra, hogy ahol a személyi feltételek biztosítva vannak ott a 24/24 órás szolgálat helyett a 24/48 órás szolgálat szervezésére kerüljön sor. E lehetőség megvalósítása érdekében a nagyüzemekben az instruktori szolgálat megszűnt és 1976. január 1-i hatállyal 17 fő felvételre került sor. Az újonnan felvételre került tűzoltók a következők voltak:

Boda Viktor, Heveder János, Kovács Dezső, Giffinger Béla, Kiss János, Gondár Zoltán, Jambrovics István, Nagy Pál, Giczi János, Karamán Ottó, Fördős Vendel, Hérics János, Kulicsán János, Hegyi Kelemen Béla, Komka Tamás, Süli József, Vitéz Gábor.

A kiegészült állománnyal 1976. május 1-től 24/48 órás szolgálatot láttunk el.

Ez időszaktól kezdve a technikai ellátottság is folyamatosan fejlődött.

Jelentős változás történt 1978-ban azáltal, hogy egy négyszerállásos szertárt építettünk és így felszereléseink biztonságos elhelyezése megoldódott.

Ugyanebben az évben parancsnok váltás következett be, Horváth Balázs tü. őrgy. nyugállományba vonult és Lippert Ferenc őrgy. vette át a parancsnokság irányítását. Ő 1981-ig volt a Mosonmagyaróvári Tűzoltóság parancsnoka.

1981-ben komoly változás következett be laktanyánk külső és belső karakterében.

A Városi Tanács segítségével laktanyánk D-i szárnyát a tűzoltóság kapta meg. Korábban ebben a szárnyban négy család lakott.

Névszerint Komoróczy Lajos, Jermendi Károly, Buzás Imre, Püspöki László és családja.

A szabadabbá vált lakások átalakítását önerőből, saját szakemberünkkel kezdtük meg és a munkálatokat 1982-ben fejeztük be.

Az állami tűzoltóság elhelyezési körletébe futottak be ebben az időben azok a segélykérések is, amelyek a mentőt kérték, ugyanis a tűzoltóság állományának az 1950-es évekig feladatai közé nemcsak a megelőző, illetve mentő tűzvédelem tartozott, hanem a mentő és az ápolói feladatok ellátása is. Több esetben előfordult, hogy a tűzoltásra szolgáló tehergépkocsi az állomáshelytől távoli tűzesetnél volt, egy másik tűz alkalmával a kismotorfecskendőt mentővel kellett a tűz helyszínére szállítani. A híresszeköttetés, illetve segélykérés telefonon, vagy személyesen történt.

1948. december 1-én a Mezőgépgyárban, 1949. április 1-én a MOPÉM gyárban megalakult az I-es és II-es számú üzemi őrs, 14-14 fővel. Mindkét őrsön a szolgálatot állami tűzoltók látták el. A két őrs parancsnoka Rontó László alhdgy. volt.

1949-ben a Mosonmagyaróvári Tűzoltóparancsnokság élén személyi változásra került sor,

Tóth István szds. helyett Budapestről Mosonmagyaróvárra helyezett Zsolnai Béla vette át a tűzoltóság irányítását és 1950-ig látta el ezt a feladatot.

1950 és 1952 között Kuti György fhdgy. volt a parancsnok, majd őt Lippert Ferenc alhdgy. követte.

Az 1945-től 1953-ig üresen álló Ipartelepi laktanyába költözött át a tűzoltóság állománya 1953-ban. Jelenleg is ez az épület ad otthont a Mosonmagyaróvári Tűzoltóparancsnokság személyi állományának. Az épületet az 1918-as 1919-es években olasz és román hadifoglyok építették. Eredetileg is tűzoltólaktanyának épült, a lőporgyári tűzoltóság részére.

1954-ben Lippert Ferencet Horváth Balázs alhdgy. váltotta fel a parancsnoki beosztásban, aki 1978-ig volt a Mosonmagyaróvári Tűzoltóság parancsnoka.

Horváth Balázs parancsnoksága alatt mind a szervezeti életben, mind a technikai felszereltségekben komoly változás történt.

Az átalakítás során egy tanácskozóterem, irodák, és szociális helyiségek kerültek kialakításra.

Az épületrész tulajdonbavételét, átalakítását Dr. Prohászka Imre szds. parancsnok kezdeményezte, illetve szervezte.

Dr. Prohászka Imre szds. 1984-ig volt a Móvári Tűzoltóság parancsnoka.

1984-től a jelenlegi parancsnok Tukovics János őrgy. irányítja a Mosonmagyaróvári Tűzoltóság tevékenységét.

1986. december 28-án ünnepelte a Mosonmagyaróvári Tűzoltóság megalakulásának 110. évfordulóját. Az ünnepélyes megemlékezést Dr. Adorján József a Városi Tanács VB. titkára tartotta. Ezt követően a parancsnokság kollektíváját a Városi Tanács Elnöke "Kiváló Társadalmi Munkáért" emléklakettel jutalmazta.

Az ünnepség kiemelkedő eseménye volt az emléktábla leleplezése, melyet az alkalom tiszteletére a Győr-Sopron Megyei Tűzoltóság Parancsnoka Dr. Prohászka Imre alez. adományozta parancsnokságunknak.

Az ünnepélyes eseményen a meghívott vendégek és a személyi állomány tagjain kívül

jelen voltak a parancsnokság nyugdíjasai, a kiválóan működő önkéntes egyesületek parancsnokai és három idős tűzoltó, akik még az 1930-as években vállalták e nemes feladatot.

Névszerint Tuba István, Kránicz Ferenc, és Peredi Ferenc.

A korszerű hiradás feltételeinek biztosítása indokoltta tette egy új hírközpont létesítését. 1986 őszén elkezdtük az új hiradó-ügylet építését és 1987-ben az ünnepélyes átadása megtörtént.

A tűzoltóság államosításától 1988-ig a Mosonmagyaróvári Tűzoltóparancsnokság teljes személyi állománya lelkiismeretes munkával, szakmai hozzáértéssel végezte hivatását, munkálkodott az állami és személyi tulajdon védelme érdekében. Több esetben kellett komoly fizikai megterheléssel járó tűz- és káreset felszámolásában résztvenni, nem egy esetben életük kockáztatásával is.

Ezen időszakban történt jelentősebb események a következők voltak:

1953-ban a Mosonmagyaróvári Timföld- és Mükorundgyár központi raktárában robbanás következett be. A keletkezett kár 1,5 millió Ft.

1955-ben Lébényben 12 kazal égett a szérüs-kertben. Jelentős nyagi kár keletkezett.

1960. március 12-én a MOPÉM gyárban alkatrész mosás közben robbanás történt, ahol 3 fő meghalt, 1 fő pedig súlyosan megsérült.

1964. augusztus 2-án a Magyaróvári Lengyárban 2 db lenkazal égett, a tűz oltása komoly fizikai igénybevételt jelentett az állomány-nak, több parancsnokságról és a szovjet alakulattól is érkezett segítség a tűz oltásához, az anyagi kár is jelentős volt.

1986. március 1-én 17.40 órakor keletkezett tűzesetre sokáig fog emlékezni a város lakossága és a tűzoltók. A tűz a város egyik legrégebbi épületében a régi városi (Shultzer) malomban keletkezett. A malom már az 1600-as évek elején működött és 1754-ben építették át.

Az egy emeletes barokk épület sarok tornyában helyezték el Szt. Flórián szobrát. Ezuttal sajnos nem védte meg a malmot a tűz pusztításától. Szinte percek alatt a raktárban keletkezett tűz áttért a tetőterre. Mire a tűzoltók a helyszínre érkeztek már kiterjedt tűzzel álltak szembe. 5 órai megfeszített munkával sikerült a tüzet eloltani, de a műemlék épület komolyan károsodott. Az eset érdekessége, hogy 2 nappal később vette volna át az épületet a tűzoltóság, állandó kiállítás bemutatása céljából.

A tűz megelőzési, a tűzoltási és kárelhárítási munka mellett jelentős érdemeket szerzett parancsnokságunk kollektívája a városban végzett társadalmi tevékenységéért.

1982. augusztus 19-én a Város Tanácsa oklevél elismerésben részesítette a Mosonmagyaróvári Tűzoltóparancsnokság kollektíváját a település fejlesztése érdekében végzett kiemelkedő társadalmi munkájáért. Hasonló elismerésben részesült a kollektíva 1986. december 28-án is a tűzoltóság megalakulásának 110. évfordulója alkalmából is.

1987. február 5-én a Darnózseli Szivetközi Magyar-Csehszlovák Barátság Termelőszövetkezet burgonyatárolójában keletkezett tűz, az olajtűzelő berendezés szabálytalan üzemeltetésénél. A tüzeset következtében 8 millió Ft kár keletkezett.

1987. augusztus 20-án tűzoltói hivatásuk teljesítése közben életüket veszítették a Mosoni Duna zsiliprendszerénél Sági László tü. őrm. és Sántha Ferenc tü. őrm. Mindkét munkatársunkat a Magyar Népköztársaság Belügyminisztere hősi halottá nyilvánította és soron kívül alhadnaggyá nevezte ki.

A mentési munkálatokban résztvevő Milkovits Csaba tü.zls. és Molnár Csaba tü. őrm. a Haza Szolgálatáért Érdemérem arany fokozata kitüntetésben részesült. Munkatársainkat, barátainkat szeptember 8-án katonai tiszteletadással temettük el lakóhelyükön Darnózseli községben, emléküket parancsnokságunkon márványtáblán örökitettük meg.

1988. március 9-én Tukovics János tü.szds. parancsnok tanácsulésen beszámolt a testületnek Mosonmagyaróvár város és vonzáskörzete tűzvédelmi helyzetéről, a tűzoltóság munkájáról. A testület a beszámolót elfogadta és elismerésben részesítette a tűzoltóságot eredményes munkájáért.

Március 30-án a Tűzoltóság Országos Parancsnoksága komplex ellenőrzést tartott parancsnokságunkon. Az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a Mosonmagyaróvári Tűzoltóparancsnokságon megfelelő szintű munka folyik. Ez alkalomból a Tűzoltási és szolgálati szakág irányítója Nagy Pál tü. hdgy. dicséretben és jutalomban részesült.

Május 18-án hirtelen szívroham következtében elhunyt Petz József tü. ftörm. munkatársunk. Temetése katonai tiszteletadással történt, melyen jelen voltak a megyei tűzoltóparancsnokság vezetői, állami és társadalmi szervek képviselői. Petz József tü. ftörm. többmint 20 éven keresztül volt testületünk tagja.

Intenzíven elkezdtük az új négyszerállásos szertár építését. Az épület 20x12 m-es alapterületű, melynek alsó szintje konténerek elhelyezésére szolgál, padlasterében pedig állandó kiállító helyet alakítottunk ki, múzeális tárgyak részére. Valamennyi munkálattal saját erőből végzünk.

Ez évben is fokozott figyelmet fordítottunk a tűzoltósport fejlesztésére. Ennek eredményeként az állami tűzoltók megyei szintű versenyén I. helyezést ért el a Mosonmagyaróvári Tűzoltóság csapata, 5 éven belül ez volt a 4. I. helyezésünk. Tűzoltóink résztvettek a "Tisza Kupán", ahol 5. helyezést értek el, valamint a "Baranya Kupán", ahol 3. helyezést értek el. A csapat tagjai: Smuk Ferenc alhdgy., Milkovits Csaba zls. Szombath László őrm., Szeitz Ferenc őrm., Geyer Zoltán szkv., Kóczián Sándor szkv., Czér Tibor őrm., Litresits István ftörm. Kocsis József törm., Szabó István őrm.

Október 14-én a Mosonmagyaróvári parancsnokság küldöttsége a Nyugat-Szlovákiai Pezinok városába utazott, a Pozsonyi Járási Tűzoltóparancsnok Zsurik János alez. meghívására. A látogatás célja tűzoltóversenyen való részvétel, illetve a két testület és a két ország népei közötti barátság elmélyítése. A Mosonmagyaróvári küldöttséget Tukovics János szds. parancsnok vezette, tagjai voltak Nagy Pál tü. fhdgy., Smuk Ferenc alhdgy. Milkovits Csaba zls, Litresits István ftörm., Tóth Ferenc törm., Czér Tibor őrm., Szombath László őrm., Geyer Zoltán tiz., Kóczián Sándor tiz.

1989-ben szomorú eseménnyel kezdtük az esztendő. Két nyugdíjas munkatársunkat kísértük utolsó útjukra.

Karsai Imre nyugd.ftörm., és Asbóth József nyugd. zls.-t. Temetésükön résztvettek a nyugdíjas kollégák és a személyi állomány döntő többsége.

Az 1989-es év az önkéntes tűzoltóegyesületek jubileumi éve volt. A Mosonmagyaróvári Tűzoltóparancsnokság illetékességi területén működő egyesületek közül a levéli, máriakálnoki, darnózseli, hédervári, kimlei, lipóti és püski egyesületek, valamint a feketeerdei, kisbodaki és dunaremetei egységek ünnepelték megalakulásuk 100. évfordulóját.

Mindenütt az alkalomhoz méltóan történt a megemlékezés.

A Mosonmagyaróvári Tűzoltóság kollektívája a tűzoltási és kárelhárítási munka mellett eredményesen fáradozik azon is, hogy szűkebb környezetét és városunk értékeit folyamatosan gyarapítsa. Így került so 1988. májusában egy 60 m²-es kétszintes épület megépítésére, melynek alsó szintjét a legkorszerűbb technikával ellátott hirtudóügyelet helyezkedik el, a felső szintjén pedig egy kényelmes társalgó.

A 115. évforduló alkalmával 1991. május 2-án egy négyszerállásos konténertároló és két kiállító helyiség átadására kerül sor, melynek kivitelezését a tűzoltók saját erőből végezték el.

Fotómelléletek

- 1.sz. kép A mosonmagyaróvári tűzoltóalosztály személyi állománya az utolsó előtti állomás helyén az Arany ökör vendéglő udvarán 1952-ben.
- 2.sz. kép Az új laktanya (Ipartelepen) udvarán készült fénykép a parancsnokság "B" szolgálati csoportjáról 1954-ben.
- 3.sz. kép A tűzoltóparancsnokság "A" szolgálati csoportja 1964-ben.
- 4.sz. kép CSD-350-es gépjárműfecskenő, előtérben a "B" szolgálati csoport 1955-ben.
- 5.sz. kép A mosonmagyaróvári Tűzoltóparancsnokság megyei versenyen első helyezést elért csapata 1985.
- 6.sz. kép Az új híradóügyelet, szolgálatban Angyal Ferenc ftörm. 1988.

